

'Ik minister van energie? Merkel zal mij niet bellen'

Claudia Kemfert: De campagnes van de groene lobby zijn te bedeesd.

foto getty images

BERLIJN

Welke rol speelt de opmars van duurzame energie in de Duitse verkiezingen? Profiteert Merckels coalitie daarvan of juist de oppositie? Expert Claudia Kemfert pleit vooral voor politieke moed.

ANTOINE VERBIJ

Na de ramp in Fukushima heeft bondskanselier Angela Merkel een omslag in de energiepolitiek ingeleid, de zogeheten Energiewende: sluiting van kerncentrales en stimulering van duurzame energie. Maar soms denk je: gelooft ze er eigenlijk zelf wel in?

"Na de ramp met de kerncentrale van Fukushima vond ik haar zeker geloofwaardig. Ik geloof ook wel dat ze ervan overtuigd is dat de Energiewende juist is. Ik ben er alleen niet van overtuigd dat iedereen in haar partij, de CDU, dat ook zo ziet. De conservatieve vleugel houdt vast aan de conventionele energievormen kolen en kernenergie. En het is voor haar echt moeilijk om de omslag te maken met een partij als de FDP,

die alleen maar op de rem trapt."

Heeft u een advies voor de Duitse kiezers?

"Nee, ik zou geen advies willen geven wat de kiezers op 22 september moeten stemmen. Maar ik kan wel zeggen welke plannen de verschillende partijen hebben. De huidige conservatief-liberale regering is weliswaar pleitbeoogder van de Energiewende, maar wat ze doet is vooral voordelig voor de grote energieconcerns en niet voor de gewone consumenten.

SPD en Groenen maken zich beide sterk voor de Energiewende en houden vooral de stroomprijzen in het oog, met name voor de lagere inkomens. Ze kijken ook naar energie-efficiëntie: hoe kan men besparen op het verbruik? En naar de belasting op elektriciteit: hoe kan die voor de gewone verbruiker omlaag? De Linkspartij wil de hele energie-industrie nationaliseren, dat is wel wat erg extreem."

Wat is voor u de ideale coalitie met het oog op de Energiewende?

"Het probleem is dat binnen de afzonderlijke partijen de meningen verdeeld zijn. De CDU is in principe voor de Energiewende, maar er zijn ook CDU'ers die het te duur vinden. Toch vertrouw ik het de CDU toe om de Energiewende te managen. En daarnaast natuurlijk ook De Groenen en de SPD. Die drie partijen dus, in welke combinatie ook: zwart-rood, zwart-groen, rood-groen. In ieder geval geen geel, geen FDP."

In uw boek 'Strijd om stroom' trekt u hard van leer tegen de lobby van de grote energieconcerns. Heeft de duurzame energie dan geen lobby?

"Er is wel degelijk een groene lobby, en die is ook goed, maar niet zo sterk als die voor kolen en kernenergie. Dat is ook een kwestie van geld, er gaan enorme

bedragen om in de lobby van de energieconcerns. Die kunnen zich grote campagnes in de media veroorloven. Slimme campagnes, die de mensen wijsmaken dat de Energiewende te duur is, tot blackouts in de energievoorziening leidt, de import van energie nodig maakt en Duitsland isoleert.

De grote concerns herhalen die boodschap zo vaak dat de mensen er op den duur in gaan geloven, erger nog: dat zelfs politici er in gaan geloven. Daarmee vergeleken zijn de campagnes van de groene lobby te bedeesd. In mijn boek probeer ik tegengas te geven en erop te wijzen dat het niet goed is voor Duitsland om eerst de Energiewende te willen en dan ineens terug te krabbelen."

Kijken we naar de voorstellen van de verschillende partijen. Is de verlaging van de stroombelasting een oplossing?

"Dat is een voorstel van de SPD. Maar die belasting is destijds ingevoerd om de pensioenen te financieren. Waar moet het geld voor de pensioenen dan vandaan komen? Wij hebben hier op ons instituut een andere berekening gemaakt. Mensen betalen btw over de milieutoeslag op de elektriciteitsrekening. Wanneer je die btw afschaft heb je eenzelfde effect. Met dat geld kun je mensen met de laagste inkomens ontlasten en hen helpen energie te besparen.

Het probleem met die milieutoeslag, waarmee de subsidies op duurzame energie worden betaald, is dat die berust op het verschil tussen de prijs van duurzame energie en de prijs van conventionele energie op de beurs. Die beursprijs is echter sterk gedaald. Daarom moeten de consumenten steeds meer betalen. Niet omdat, zoals de grote concerns beweren, duurzame energie almaar duurder wordt maar omdat kolen en gas steeds

goedkoper worden.

De beursprijs is mede omlaag gegaan sinds Amerika veel gas produceert met behulp van de schaliegasmethode. Daar wil men nu in Europa ook mee experimenteren. Maar ik geloof daar niet in. De hoeveelheden die men hier uit de grond kan halen, zijn te gering om rendabel te zijn. Laat men gerust proefboringen doen, daar heb ik niets op tegen. Maar in Polen hebben ze het al gedaan en de uitkomst was dat het te weinig oplevert."

Sommige partijen vinden dat er een apart ministerie voor energie moet komen. Mee eens?

"Dat is in principe een constructief idee. Het is goed om het energiebeleid centraal te coördineren en het niet over te laten aan de luimen van de ministeries van milieu en economische zaken."

En als mevrouw Merkel u morgen opbelt met de vraag of u minister van energie wilt worden?

"Ik denk niet dat mevrouw Merkel dat zal doen. Zij wil zo'n ministerie niet."

Wie is Claudia Kemfert?

Professor Dr. Claudia Kemfert (1968) leidt de afdeling 'Energie, Verkeer en Milieu' van het Duitse Instituut voor Economisch Onderzoek (DIW) in Berlijn. Ze is een veel gevraagd adviseur op het gebied van energiepolicies en stond onder meer EU-voorzitter Barroso terzijde. Omdat ze de complexe problematiek van de energiepolicies ook nog eens helder verwoordt, treedt ze regelmatig op in de media. Met het oog op de Duitse verkiezingen schreef ze het kritische boek 'Strijd om stroom', over mythen, macht en monopolies in de energie-industrie.